

Jaama väljaku kohal, vaid kipub jääma ühele servale, kangekaelselt hoides kinni oma positsiooni ärilas.

Kõige seejuures areneb linn veel praegugi lõuna- ja edelasuunas, kuna põhjasuunas kasv praegu seisab. Ekslikult on varem arvatud, et linna areng suundub põhja, ja eeldades vajadust abiturgude järele on sinna jäetud kaks väljakut, Maarja- ja Peetriturg, milledest üks nüüd leiab kasutamist vanakraamituruna. Kuna aga lõunas vastav ruum puudub, siis põrkab abituru probleem, mis varem või hiljem paratamatult esile kerkib, kokku küllaldaselt suurte raskustega.

Muidugi on kohti, kus soppjäse kunagi ei muutu ärikvartaali üheks küljeks, vaid võib suurenedä ainult pikkuselt. Näitena on Lossi tänava soppjäse, kus looduslikud tõkked panevad piiri jäseme pikenemisele, rääkimata ärikvartaali küljeks muutumisest.

Peale linna laienemise üldise suuna võivad äriala laienemise suuna mõjutajaiks sageli olla uute liiklemissuundade esiletulek.

Tartus on kujukaks näiteks ujukilla ümberpaigutus Lodja ja Fortuuna tänava otsa juurde, mis andis hobuliiklusele uue suuna. Sellega käis kaasas endisis vaikseis tänavais elav nõudmine äriruumide järele, mistõttu hakkasid majaomanikud, arvestades olukorda, alumise korra kortereid ümber ehitama äriruumideks. Elavaks kujuneb liiklemine ja koos sellega äritegevus Lodja tänaval eriti seejärele, kui saab valmis uus turuhoone. Seega võib olla kindel, et paari aastaga liitub äriala kehale uus segment, Uueturu ja Lodja tänava vaheline osa.

Kasutades kaarti nr. 1 leiame enam-vähem ühtlast äride levingut kogu vanalinna osas, kusjuures äride arv väheneb pidevalt, alanedes südamikust perifeeria poole. Selles levikupildis esinevad mõned tänavad, mis nagu magnet kisuvad enda ümbrusse ärisid suuremal arvul. Võrreldes jalgajate liikluse kaarti leviku kaartiga leiame, et neis tänavais on võrdlemisi suur jalgajate arv.

Elav liiklus pole ainus koondav moment. Teatavaisse kohtadesse koondub ärisid tihedamalt, nii moodustades sinna lokaalse tähtsusega keskusi, milline mõiste meile on tuttav linna teoreetilise konstruktsiooni selgitusest saadik.

Kaardil nr. 1 ja 2 on joonestatud viirutatud sõõriga kohaliku tähtsusega keskused ja katkelise ringidega kohad, mida võib vaadelda kui lokaalse tähtsusega keskusi, millistes kohtades esineb tihedam äride koondis, koos erineva äride koostisega.

Tavalisile toiduainete-kauplusile lisandub pagar ja esimene koha-